

باسمه تعالی

یادداشت سردبیر

بعد از انتشار مقاله‌های شماره یک فصلنامه دانش پژوهی در مدیریت و رهبری آموزشی، پیام‌های دلگرم‌کننده‌ای در خصوص رویکرد متفاوت مقاله‌های مندرج در این فصلنامه دریافت شد که بدون تردید باید حاصل اندیشه‌ورزی‌های ارزشمند نویسندگان این مقاله‌ها تلقی شود. البته این که تاجه حد اجتماع علمی مدیریت آموزشی ایران، ظرفیت آفرینش چنین مقاله‌هایی را داشته باشد، یکی از دغدغه‌های اصلی اداره‌کنندگان این فصلنامه است.

بعد از طرح دوگانه سوژه‌گی و ابژه‌گی حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی در شماره قبلی، در این شماره، "حد آشنایی اجتماع علمی رشته مدیریت آموزشی با پژوهشگران تاثیرگذار در تحولات نظری این رشته در سطح جهانی"، به عنوان چالش کانونی برای گزینش مقاله‌ها قرار گرفت. مرور متون موجود در این قلمرو پژوهشی اعم از کتاب‌ها، مقاله‌ها و رساله‌های دکترای تخصصی، همراه با تجربه نویسندگان یادداشت حاضر در گفتگوی با طیف گسترده‌ای از جامعه علمی رشته مدیریت آموزشی ایران، گویای غریبگی در این چالش کانونی است. از سوی دیگر، ناآشنایی با صاحب‌نظران درون رشته‌ای مدیریت آموزشی، منجر به ناآشنایی با نظریه‌ها و مفاهیم تولیدشده در این حوزه مطالعاتی در سطح جهانی شده است. بدون تردید بروز پدیده نازایی تئوریک، و لکنت سازه‌ای موجود در اندیشه‌ورزان و دانش‌پژوهان مدیریت آموزشی ایرانی، ریشه در این ناآشنایی‌های ذکرشده دارد.

در این شماره، مقاله یکم، به معرفی تامس گرینفیلد به عنوان یکی از تاثیرگذارترین صاحب‌نظران در حوزه مطالعاتی مدیریت آموزشی، اختصاص داده شده است. نویسندگان این مقاله تحت عنوان تامس گرینفیلد و حوزه مطالعاتی مدیریت آموزشی: از جنبش تئوری تا علم انسانی تلاش دارند تا دریچه‌ای تازه به بخشی از تحولات نظری در حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی بگشایند.

جوزف مورفی نام پرآوازه دیگری در حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی است. تنوع مفهومی موجود در آثار مورفی، وی را در زمره اندیشمندان تاثیرگذار در این رشته قرار داده است. نویسندگان این مقاله تحت عنوان بازخوانی قلمروهای مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی در آثار جوزف مورفی، آثار پراستناد مورفی را در پنج قلمرو مطالعاتی اصلی شامل رهبری آموزشی، بهبود و اصلاح مدارس، سیاستگذاری و حکمرانی آموزشی، روش‌شناسی تحقیق در مدیریت و رهبری آموزشی و زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی مدیریت و رهبری آموزشی مورد بررسی قرار داده‌اند.

مقاله سوم این شماره نیز با عنوان بازخوانی مکاشفه جوزف مورفی در حوزه مطالعاتی رهبری و مدیریت آموزشی، به مجموعه‌ای دیگر از ذخایر مفهومی عمیق و گسترده موجود در مقاله‌های مورفی پرداخته است.

در مقاله چهارم تحت عنوان کاربرست معرفت‌شناسی بونژور در تحلیل باورهای رایج در حوزه مطالعاتی رهبری آموزشی، پژوهش ارزشمند لیندا ایونز در زمینه شایستگی معرفت‌شناختی در دانش پژوهی پژوهش‌های مرتبط با رهبری آموزشی، به ویژه تاکید لیندا ایونز، بر مبنایگرایی در معرفت‌شناسی لورنس بونژور، معرفی شده است.

مقاله پنجم تحت عنوان بازخوانی گفتمان رهبری آموزشی در مجموعه پالگریو (۱)، از دو جنبه از اهمیت به سزایی برخوردار است. از یک سو خواننده را با کتاب راهنمای گفتمان رهبری و مدیریت آموزشی پالگریو، که دربرگیرنده حدود ۱۰۱ مقاله از مهمترین صاحب نظران مدیریت آموزشی است، آشنا می‌کند. این کتاب می‌تواند در حد یک دایره‌المعارف تخصصی در این حوزه مطالعاتی تلقی شود. از سوی دیگر نام یکی از مهم ترین نظریه پردازان معاصر مدیریت آموزشی یعنی فنویک دبلیو. انگلیش، به عنوان ویراستار این اثر درج شده است. احتمالاً بخش دوم معرفی این مجموعه در شماره های بعدی این فصلنامه منتشر خواهد شد. مقاله ششم تحت عنوان رهبری برای یادگیری، براساس گزارش ۲۰۲۵ پایش آموزش و پرورش جهانی که با عنوان اختصاصی رهبری در آموزش و پرورش انتشار یافته است، تدوین شده است. وجوه عملی و تجربی یافته‌های گزارش شده در این متن که حاصل مطالعات میدانی است می‌تواند برای علاقه‌مندان به جنبه عملی حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی، در سطوح کلان، میانی و خرد، قابل توجه باشد.

مقاله‌های منتشرشده در شماره دوم این فصلنامه، مجموعه‌ای از نظریه‌پردازان، نظریه‌ها مفاهیم و سازه‌های درون‌زا در حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی را برای خوانندگان ایرانی مهیا کرده است. از اندیشمندان و پژوهشگران حوزه مطالعاتی مدیریت و رهبری آموزشی با افتخار دعوت می‌شود تا ضمن ارائه دیدگاه‌های انتقادی خود نسبت به مقاله های منتشرشده در این شماره، با ارسال مقاله‌های ارزشمند خود، در توسعه دانش مدیریت و رهبری آموزشی سهیم شوند.

دکتر علی خلخالی^۱

سر دبیر نشریه دانش پژوهی در رهبری و مدیریت آموزشی

^۱ khalkhali_ali@yahoo.com.